

Jordbrukets forhandlingsutvalg
Norges Bondelag
Norges Bonde- og småbrukarlag

Hamar 5/3-2018

Innspill til; JORDBUKSOPPGJØRET 2018

*Norsvin understreker at **svinenæringa er en svært viktig del av den norske landbrukspolitikken**. Svineproduksjonen er svært kostnadseffektiv og utgjør store volumer med stor betydning for effektive slakterier, kraftfôrindustri og servicebransjer over hele landet. Den norske landbruksmodellen, med relativt små svinebesetninger spredt over alle landsdeler, er en sikkerhet for trygg mat. Norsvins avlssuksess har skjedd med denne modellen, og videre internasjonal suksess avhenger av at de positive sidene med denne modellen tas vare på og videreutvikles.*

Norsvin SA vil på vegne av svineprodusentene kreve følgende:

1 Grisen fortsatt i målprismodell

2 Muligheter for produksjonsregulering

Svinenæringa preges av en situasjon med sterk effektivitetsvekst og ubalanse i svinekjøttmarkedet. Uten verktøy for å kunne balansere produksjon og marked vil det bli svært vanskelig å ta ut framforhandlet pris. Det må legges til rette for å etablere verktøy der det kan benyttes omsetningsavgift til tiltak som kan regulere produksjonen. Den nye regjeringsplattformen er enda klarere på at man kun kan forvente god økonomi dersom næringen selv sørger for markedsbalanse. De siste ukers fokus fra konkurransemyndighetene tilsier også at det haster med å få på plass gode løsninger. Dette vil være svært viktig for svinenæringas økonomi.

2 Langsiktig bærekraft - nye tiltak

Jordbruksoppgjøret må gå om bord i og angi retningen som skal sikre både langsiktig bærekraft og dyrevelferd i svinenæringa, samt norsk selvforsyningsgrad. Dette bør omhandle;

- Landsomfattende **langsiktig prosjekt** for å videreutvikle og beskytte **norsk svinehelse og -velferd**. Norsvin ser for seg et eget prosjekt for på sikt å gjøre hele landet fri for smittsom lunge og brysthinnebetennelse (APP) og utvikle en SPF-status. Fjorårets krav inneholdt 8,5 mill. kroner til SPF-prosjekt svin. Kravet må konkretiseres i samarbeid med faglagene. Norsvin vil også gå i dialog med Dept. om mulige vinklinger (se vedlegg 2 om SPF-prosjekt).
- Mulighet for **fondsavsetning** for å lette finansiering med formål å;
  - sikre dyrehelse og dyrevelferd.
  - utnytte gardens bioressurser
  - tilfredsstillende kommende endringer i gjødselsforskriftene

- **Forskningsmidler** for å øke selvforsyningsgraden (100 % norske fôråvarer)

3 **Svineproduksjon i alle landsdeler**

Norsvin mener at både frakt-, struktur- og distriktstilskudd er viktige virkemidler for å sikre svineproduksjon i alle landsdeler, og derfor må sees i sammenheng. Stordriftsfordelene i form av puljetillegg og kvantumsrabatter overstiger sterkt de tilskuddene som gis for å utjevne dem (se figur 1 & 2 i vedlegg 1). Fordelene med å være stor er nå så betydelige at det er helt nødvendig å øke disse tilskuddene og samtidig målrette dem enda mer mot de som virkelig har struktur- og distriktulempen. Disse finnes over hele i landet.

Norsvin SA ønsker dialog for å finne de beste prioriteringer og evt. omfordelinger.

4 **Målpris**

Målprisen på svinekjøtt forble uendret ved fjorårets forhandlinger og økte med 9 øre året før.

Markedsoverskuddet for svinekjøtt ble på 2000 tonn i 2017, der 1868 tonn av dette ble eksportert (WTO-kvote). Produksjon og salg forble uendret fra året før og prisuttaket ble ca. 60 øre under målpris. Utfordringene fortsetter og markedsprognosen for 2018 viser 1700 tonn for mye. Prognosen forventer et prisuttak som ligger 70 øre under målpris og det trekkes 120 øre per kg i omsetningsavgift.

Økonomien til svineprodusentene er for øyeblikket langt dårligere enn i de 2 foregående årene. Dersom vi hadde markedsbalanse ville utbetalingsprisen til bonde kunne øke med ca. 100-130 øre/kg, noe som tilsvarer ca. 2.000 kroner per årspurke i kombinert (og ca. 50 kroner per slaktegris).

Ut fra en totalvurdering, - med hensyn til markedssituasjonen og næringenes sterke effektivitetsvekst, svineprodusentenes økonomi og investeringslyst, samt konkurransekraften for norsk svinekjøtt i markedet, mener Norsvin at jordbruket bør kreve **uendret målpris for svinekjøtt**. Dersom prognosen for kostnadsutviklingen viser sterk vekst i avtaleåret 2018/19 og det er en mulighet til å nærme seg markedsbalanse, bør likevel dette kunne tas inn med høyere målpris.

5 **Kraftfôrkostnadene**

Nivået på kraftfôrprisen er et resultat av kanaliseringspolitikken, importprisen på internasjonale råvarer og kraftfôrindustriens kostnadsnivå. Kanaliseringspolitikken omfatter bl.a. målpris på fôrkorn og norske proteinkilder, prisnedskrivning på de samme og tilskuddssatser for frakt av korn og kraftfôr for å gi tilnærmet lik kraftfôrpris over hele landet.

Norsvin ser nødvendigheten av å fortsette dagens kanaliseringpolitikk. Samtidig er det viktig for svinenæringa å opprettholde konkurransekraften overfor andre kraftfôrkrevende produksjoner, som svinenæringen møter som konkurrenter i sluttmarkedet. **Vi kan ikke akseptere ytterlige økning i kraftfôrprisen. Økes målprisen på korn må prisnedskrivningen økes tilsvarende.** Det bør også vurderes om differensiert prisnedskrivning kan vær en mulighet.

6 **Velferd**

Ordningene med tilskudd til ferie og fritid, som bl.a. er svært viktig for rekruttering til landbruket, har sakkert sterkt akterut. Dette gjelder både nivå og antall feriedager.

Tilskuddssatsene for avløsning for ferie og fritid, og for avløsning ved sjukdom **bør økes betraktelig og taket økes til kr 95.000.**

7 Andre elementer:

A. Arealtilskudd til gris

I dag gis det arealtilskudd til grovfôrareal med en maksimalavgrensning i antall daa per dyr. Her gir hver avlspurke et tilskuddsgrunnlag for 0,75 – 1,25 daa (avhengig av sone), mens hver økologisk slaktegris gir 0,2 – 0,3 daa. Det er svært viktig, rent **dyrevelferds**messig, at også konvensjonelle slaktegrisprodusenter benytter grovfôr, og vi foreslår derfor at **slaktegrisproduksjon også skal gis tilskudd.**

B. Tilskudd til utjevning av kostnader ved forsendelse av sæd

Det vises til «*Forskrift om tilskudd til utjevning av kostnadene ved forsendelse av sæd og inseminering av storfe og svin*». Svinenæringa har gjort viktige grep for å redusere seminkostnadene ved blant annet bruk av fortynningsvæske som øker holdbarheten for sæddosene og puljedrift i svinebesetningene som reduserer antall seminforsendelser, samt at ca. 95 % av inseminasjonene blir gjort av eier/ røkter slik at man reduserer reisekostnadene i forbindelse med inseminering. Men rånesæd er fortsatt en ferskvare der man er avhengig av å distribuere sæddosene raskt og sikkert til svineprodusenter over hele landet. Kostnadene, særlig til distriktene der pakkene sendes som bedriftspakker med Bring (ekspress over natt), er økende. I forbindelse med at Posten sluttet med A-post fra 2018, opplever vi at kostnadene med å sende bedriftspakker har økt kraftig, samtidig som servicegraden og sikkerheten for å få fram pakkene i tide er redusert. Det samme skjedde da det ble slutt på lørdagsdistribusjon av brevpost. I en del tilfeller må man benytte mer kostbare forsendelser, som flyfrakt, for å få fram pakker i tide.

I 2015 ble samlet tilskuddet til semin over jordbruksavtalen redusert fra 30,7 til 24,6 mill. kroner og har siden dette vært uendret. Av denne rammen mottar Norsvin kun ca. 4,2 mill. For 2018 forventer Norsvin at tilskuddsbehovet vil bli ca. 7,5 mill. kroner. **Det er derfor behov for en betydelig økning i tilskuddet til utjevning av seminkostnadene.** Disse midlene er viktig i arbeidet for å holde samme pris i hele landet. Midlene har i dag en klar distriktsprofil og er viktige med tanke på at alle skal ta del i avlsframgangen som skapes. De siste årene har svineprodusentenes egenandel ved forsendelse av sæd økt som følge av at tilskuddet til Norsvin ble redusert.

C. Kompetanse

"Kompetanseutviklingsprogrammet i Landbruket" bør videreføres for å bidra til nyskaping og videreutvikling innenfor etter- og videreutdanningen i landbruket. KIL-midlene har vært svært viktige bidrag til utvikling av Norsvins studiekurs gjennom mange år. Studiekursene har årlig ca. 800 deltagere.

D. Korn- og kraftfôr kvalitet

Flere svineprodusenter etterspør nå kraftfôr med vesentlig bedre kvalitet, spesielt med tanke på hygienisk kvalitet og vesentlig lavere innhold av mycotoksiner enn det dagens regelverk tilsier. Dette kan man velge å se på som en mulighet for kornbonden og industrien.

Sammen med Geno og Norsk Fjørfeleg ønsker Norsvin SA å spille inn følgende forhold for å sikre rett korn- og kraftfôr kvalitet;

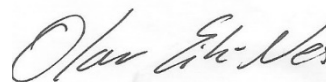
1. Sikre økt selvforsyning av proteinråvarer. Vi er nå kritisk avhengige av import. Viktig å støtte videre forskning for utvinning av protein fra hav- og skogråstoff. «Foods of Norway» er et godt eksempel.
2. Det er en kjensgjerning at endring i klima vil påvirke oss i framtida og at dette vil bli varmere og våtere. Derfor prioriteres fortsatt FoU-innsats innen hygienisk kvalitet/mykotoksiner, herunder:
  - Dyrkingsråd/teknikk
  - Sortsutvikling
  - Hurtiganalyser
3. Mottaks- og tørkekapasiteten bør økes. Dette er viktig for å ta vare på verdier og kvalitet. En kan tenke to alternativer samtidig:
  - a. Økt støtte fra Innovasjon Norge til enkle gårdsanlegg
  - b. Økt støtte til investeringer hos varemottagerne

E. Presisering av fordeling av distriktstilskudd

Norsvin mener man i forhandlingene i år må presisere at distriktstilskuddet per kg kjøtt skal fordeles på smågris og slaktegris. Om nødvendig må dette gjøres ved at tilskuddet betales rett til bonden eller at man pålegger slakteriene å fordele det.

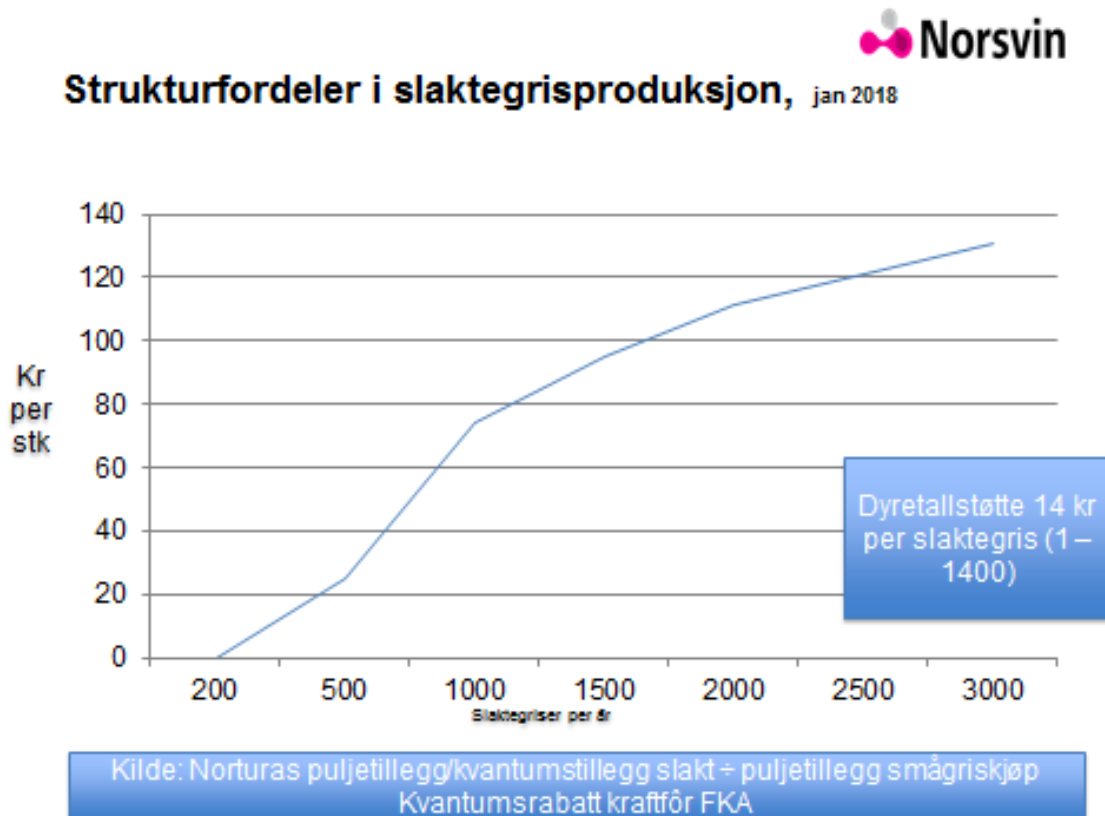
Med vennlig hilsen
Norsvin

Geir Heggheim
Styreleder
(sign.)

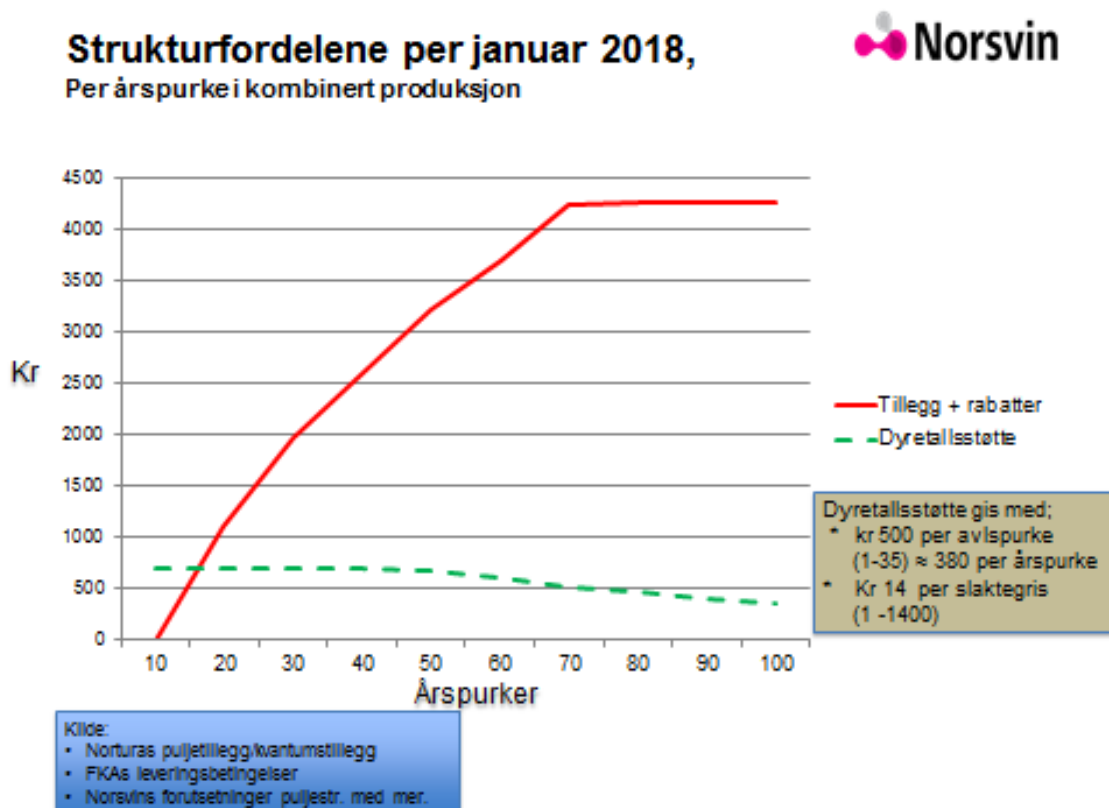

Olav Eik-Nes
Adm. dir.

Figur 1; Strukturfordelene per slaktegris

Figur 2; Strukturfordelene i kombinert

RESULTAT AV JORDBRUKSFORHANDLINGEN 2017 - SVIN

	Sats 16/17	Krav 17/18	Tilbud	Avtale 17/18	
Målpris svinekjøtt, kr/kg	32,43	0	0	0	
" bygg, "	2,70	+ 0,09	+ 0,06	0,06	
" havre "	2,45	+ 0,09	+ 0,05	0,05	
Protein, soya referansepris "	3,93	0	+0,003	+ 0,085	
Prisnedskr. fôrkorn kr/kg	0,57	+0,047	÷ 0,058	0	
Arealtilskudd, kr pr. daa sone 1/resten			+ 20/15	+ 25/20	
Forventet virkning på kraftforpris, kr/kg		+ 0,03	+ 0,12	+ 0,04	
Prod.tilsk. 1 – 35 avlspu. kr/dyr	500	+300	0	0	
" " Jæren	352	+300	0	0	
" " N-N.	780	+300	0	0	
" sl.gris 1–1400	14	+1	0	0	
" " Jæren	10	+1	0	0	
Bunnfradrag	6000	3000	6000	6000	
Tilsk. økologisk avlsggris, kr/dyr	502	0	0	0	
" " slaktegris, "	300	0	0	0	
Distr.tilsk. Vest/Agder, kr/kg	1,10	0	0	0	
" sone 4	5,10	0	0	0	
" sone 5	5,40	0	0	0	
Avløsertilsk pr avlspurke	1172	+58	0	0	
" pr slaktegris	41	+2	0	0	
" max kr	74200	77900	74200	74200	
Omlegging til SPF		8,5 mil	0	0	
Ref.brukene	ÅR:	2017 før krav	Krav 2018	Tilbud 2018	Avtale 2018
Svin/korn landet, kr pr årsv		404000	+10300	÷ 29600	÷ 14300
Korn/svin Tr.lag, kr pr årsv		351700	+24200	÷ 20200	÷ 7200
Korn 387 daa landet, kr pr årsv		270700	+65100	+11300	+15900

